

Biodiversiteit stijgt licht, maar blijft te laag

nieuws

De biodiversiteit in België is er de voorbije dertig jaar licht op vooruit gegaan, met een stijging van 0,2 procent per jaar. Dat blijkt uit het eerste Living Planet Report voor ons land van het WWF. Ondanks de stijging is er echter geen reden voor gejuich want de biodiversiteit bevond zich vóór 1990 al op een historisch laag niveau. Al bewijzen natuurherstelprojecten dat er hoop is om het verlies aan biodiversiteit om te keren. “Dan zal er over alle sectoren heen wel meer ambitie nodig zijn”, klinkt het. “En niet enkel dat, ook ons gedrag moet fundamenteel veranderen.”

© 14 SEPTEMBER 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 17:08

Lees meer over:

natuur

biodiversiteit

Voor het eerst werd in ons land een Living Planet Index (LPI) berekend om de toestand van de biodiversiteit in kaart te brengen. Het rapport [Living Planet Report Belgium](#) is ontstaan uit een samenwerking tussen WWF, Natagora, Natuurpunt, Belgian Biodiversity Platform, het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen en meer dan twintig experts van universiteiten, openbare instellingen en natuurbeschermingsorganisaties.

Voor de periode 1990-2018 berekenden ze de gemiddelde verandering in populatiegrootte van 283 soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen en insecten. Er werd een lichte stijging van 0,2 procent per jaar vastgesteld en de voorbije tien jaar stabiliseerden de cijfers.

Het WWF spreekt over een "bemoedigend" resultaat, al zijn er wel enkele nuances. Zo zijn er veel verschillen tussen soorten en habitattypes. Soorten die specifiek zijn voor natte gebieden en natuurlijke open omgevingen, zoals graslanden en heidevelden, vertonen gemiddeld een lichte toename van hun populaties. Voor bepaalde vlinders en sprinkhanen gaat het om een gemiddelde toename van 15 procent. Soorten die in en om zoetwater leven (uit moerassen, beken en stilstaand water) laten een gemiddelde stijging zien van 47,6 procent.

Natuurherstel loont

Die stijging toont in bepaalde gevallen aan dat ambitieuze natuurherstelprojecten werken. Zo verwijst het rapport naar de toename van populaties libellen en waterjuffers. Die kan enerzijds toegeschreven worden aan de opwarming van de aarde, maar anderzijds kan de stijging ook te maken hebben met de inspanningen om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren en vijvers te beschermen. "Deze resultaten suggereren dat ambitieuze natuurherstelprojecten, zoals bijvoorbeeld uitgevoerd in het Scheldebekken in Vlaanderen en op de Ardeense hooglanden in Wallonië, een gunstige impact hebben gehad op de biodiversiteit", klinkt het. "Momenteel verkeert echter slechts 27 procent van de oppervlaktewaterlichamen in 'goede ecologische toestand' in België."

“ Het GLB voorziet 250 miljoen aan Europese middelen. Laat ons die gebruiken om boeren te subsidiëren per hectare kruidenrijk en permanent grasland

Sophie Luyten - Directeur Beleid WWF

Tot hier het goede nieuws over de diversiteit in ons land. Want in agrarische omgevingen en voor bepaalde bossoorten is de achteruitgang wel dramatisch. Zo zijn vogelpopulaties gemiddeld met 60,9 procent afgenomen.

De landbouw neemt in België liefst 44 procent van het landoppervlak in. “Het probleem is daar de intensieve landbouw met veel gebruik van mest en gewasbeschermingsmiddelen, maar ook het verdwijnen van kleine landschapselementen zoals hagen, bermen of houtkanten draagt bij aan het grote biodiversiteitsverlies”, klinkt het. Net die elementen zijn volgens WWF nodig voor de soorten om zich te kunnen verplaatsen, verschuilen of voedsel te vinden.

“Tot op vandaag laat het beleid daar nog steken vallen, maar tegelijkertijd is er een unieke kans met het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) dat nu wordt uitgewerkt. Er is 250 miljoen aan Europese middelen die kunnen worden ingezet. Laat ons die gebruiken om boeren te subsidiëren per hectare kruidenrijk en permanent grasland. Dat komt ook ten goede van de boer”, stelt Sophie Luyten, directeur Beleid bij WWF.

Landbouwwerkgroep Boerenbond wijst erop dat er verschillende factoren, naast landbouw, een rol spelen in de dalende trend van soorten in en buiten het agrarisch gebied, zoals predatie, klimaatsverandering, versnippering en verstedelijking. “Boeren werken bovendien hard om te verduurzamen en om de biodiversiteit in het landbouwgebied te versterken”, vertelt Vanessa Saenen van Boerenbond. “Dit is zowel maatschappelijk als voor de sector van belang. Cijfers tonen overigens dat een stijgend aantal landbouwers maatregelen neemt ter bevordering van de biodiversiteit en dat die maatregelen succes boeken.

Uitgelicht

Boeren lokken akkervogels, met succes

nieuws

Verspreid over Vlaanderen worden verschillende projecten op poten gezet om akker- en weidevogels naar landbouwgrond te lokken. Die hebben het vaak moeilijk in het veranderende...

10 AUGUSTUS 2020

[Lees meer](#)

In de bossen zijn de onderzochte populaties met gemiddeld 26,6 procent gedaald. Hier is het moeilijk om een hoofdoorzaak aan te duiden, luidt het. De achteruitgang van bepaalde vogels zoals de wielewaal of van vlinders zoals morgenrood, staat in contrast met de spectaculaire terugkeer van soorten zoals de zwarte ooievaar of de vooruitgang van de zwarte specht en middelste bonte specht.

“Situatie wereldwijd alarmerend”

Vorige week lanceerde het WWF nog het [Living Planet Report](#) wereldwijd. Daaruit blijkt dat wereldwijde populaties van zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen er de afgelopen 50 jaar met 68 procent achteruitgegaan zijn. Maar ook insectenpopulaties en plantensoorten sterven uit.

Door de daling dreigen wereldwijd verschillende ecosystemen in te storten. Zo verandert het Amazonegebied snel van een opnemer van broeikasgassen in een uitstoter, is 75 procent van de ijsvrije landoppervlakte al aangetast en is een groot deel van de oceaan vervuild.

"Deze achteruitgang moet alle alarmbellen doen afgaan", klinkt het bij Koen Stuyck, woordvoerder van het WWF. "Ze zijn een indicatie dat de natuur het slecht doet en dat het ecosysteem naar adem hapt. Dat is een groot probleem voor de mens, want wij zijn afhankelijk van de biodiversiteit voor onze voedsel- en watervoorziening, onze economie, onze afvalverwerking en ons overleven tout court."

De belangrijkste oorzaak van biodiversiteitsverlies op het land is ontbossing en omzetting van natuur in landbouwgrond. Op de tweede plaats staat overexploitatie van bossen en gronden en op de derde plaats de handel in wilde soorten. Opvallend is dat deze oorzaken ook geleid hebben tot de huidige pandemie: het risico op zoönosen, ziektes die kunnen overgedragen worden van gewervelde dieren op mensen, zoals COVID-19 neemt namelijk sterk toe door de daling van de biodiversiteit.

"Als we niets doen, zal de biodiversiteit verder afnemen, zullen meer soorten uitsterven en krijgen we onomkeerbare verliezen. Dat alles zal resulteren in een planeet die de huidige en toekomstige generaties mensen niet meer zal kunnen onderhouden", aldus Koen Stuyck.

En nu?

De oplossing in de achteruitgang van de biodiversiteit schuilt in een combinatie van beschermingsmaatregelen en fundamentele wijzigingen in de manier waarop we omgaan met voedsel. Het WWF vraagt dan ook dat de Belgische regering maatregelen neemt om onze ecologische voetafdruk te verkleinen, illegale handel in wilde diersoorten aanpakt en een ambitieuze biodiversiteitsstrategie uitzet voor de periode na 2020.

Boerenbond is alvast te vinden voor een goede samenwerking tussen de overheid, landbouwers en natuurorganisaties. "Dat is cruciaal om te streven naar de beste resultaten en meer biodiversiteit in de toekomst. Haalbaarheid, klare communicatie en vrijwilligheid moeten hierbij centraal staan", besluit Saenen.

Naar aanleiding van het WWF-rapport herlanceren 75 Belgische organisaties de campagne "Red de biodiversiteit, samen en nu". De beweging #SamenvoorBiodiversiteit wil met de campagne duurzame productie- en consumptiepatronen stimuleren. In mei liep de campagne al een eerste keer, met 40 organisaties. Voor de tweede editie hebben meer dan 30 nieuwe partners het initiatief vervoegd.

Raadpleeg het [volledige rapport over de natuur in België](#).

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra